

INFORMATIEFOLDER

Project Netwerkintake bij Onbegrepen Gedrag

Het verhaal centraal bij onbegrepen gedrag

kenniscentrum
phrenos

Project Netwerkintake bij Onbegrepen gedrag

De Netwerkintake is een methode om bij een hulpvraag van mensen met een psychische kwetsbaarheid een breed beeld te krijgen van de thema's die er spelen en wie erbij betrokken zijn. Kenniscentrum Phrenos onderzoekt hoe de Netwerkintake kan worden ingezet om tot betere zorg en ondersteuning voor 'mensen met onbegrepen gedrag' te komen. Hiertoe werkt zij samen met drie kenniswerkplaatsen Onbegrepen Gedrag in: Regio-Utrecht, Gelderland-Zuid en Zaanstreek-Waterland.

Het is de bedoeling dat twee tot drie teams die aangesloten zijn bij de kenniswerkplaats gaan experimenteren met het aanbieden van de Netwerkintake. Het onderzoek loopt van september 2024 tot en met augustus 2026. Deze folder biedt informatie over de achtergrond en inhoud van het onderzoek en wat deelname eraan concreet inhoudt.

Achtergrond

Wanneer we praten over 'mensen met onbegrepen gedrag' doelen we op een heterogene groep bestaande uit mensen die te maken hebben met een combinatie van psychische, sociale en/of maatschappelijke problemen, die (tijdelijk) de grip op hun leven zijn verloren. Zij vallen vaak tussen wal en schip als het gaat om zorg en ondersteuning. Dit kan leiden tot (ervaren) overlast en zorgen over veiligheid, zowel voor de persoon met het gedrag als voor hun omgeving.

Het groeiend aantal meldingen van 'mensen met onbegrepen gedrag' via politie en meldpunten van de GGD wijst erop dat problematiek vaak kan oplopen met veel persoonlijk leed en soms ook maatschappelijke onrust tot gevolg. Het betreft dan veelal hulpbehoeften die niet alleen direct verband houden met bijvoorbeeld een psychische aandoening, verslaving en/of een verstandelijke beperking, maar ook over een stabiele woonsituatie, dag-structuur, een sociaal netwerk en deelname aan werk of onderwijs. Voor ondersteuning is men aangewezen op zorg vanuit onder meer het sociaal domein en de ggz. In de praktijk stuiten zij echter vaak op onvoldoende onderlinge afstemming tussen organisaties en/of een gebrek aan continuïteit in de ondersteuning. Ook wordt de eigen regie en het netwerk van naasten niet altijd goed aangesproken. Problematiek kan dan escaleren. De verwachting is dat met de inzet van netwerkzorg en de netwerkintake deze mensen minder vaak tussen wal en schip vallen.

Netwerkzorg en netwerkintake

De afgelopen jaren is, vanuit samenwerking tussen de ggz en netwerkpartners, een transformatie naar netwerkzorg rond mentale gezondheid aan het ontstaan. Netwerkzorg beoogt optimale herstel-ondersteunende samenwerking tussen meerdere disciplines vanuit de (geestelijke) gezondheidszorg en het sociaal domein. Daarbij heeft de persoon met complexe psychosociale problemen altijd de regie en wordt waar mogelijk actief samengewerkt met de naasten.

Faciliterend voor Netwerkzorg is de Netwerkintake. De Netwerkintake is een methode die ervaringsdeskundigen, naasten en partijen uit sociaal-, zorg- en veiligheidsdomein de handvatten biedt om op een gestructureerde manier het verhaal, de behoeften en persoonlijke doelen van een persoon met complexe psychosociale problemen centraal te stellen. Het gaat om een methode om het gesprek te voeren

als start van een behandeltraject, een second opinion of een vorm van begeleiding of ondersteuning. Het gaat aanvankelijk om een (meestal) eenmalig gesprek van circa 1 uur.

Inhoudelijk beslaat de Netwerkintake **vier stappen** om een breed beeld te krijgen van de thema's die spelen in het leven van de persoon met complexe psychosociale problemen en wie erbij betrokken zijn. Deze staan hieronder kort beschreven. Zie voor meer informatie de [folder Netwerkintake](#).

4 Stappen Netwerkintake

1) Inventarisatie van belemmerende en helpende thema's

Het verhaal van de persoon met complexe psychosociale problemen wordt gevisualiseerd in een duidelijk overzicht (een soort tekening) waarin alle problemen te zien zijn, maar ook wat juist goed gaat.

2) Scoren en gewenste veranderwensen bepalen

Samen wordt gekeken naar de thema's die spelen en wat iemand kan en wil veranderen. De persoon in kwestie bepaalt zijn persoonlijke doelen.

3) Bepalen wie wat gaat doen

Er wordt gekeken wat iemand zelf kan doen om zijn/haar problemen aan te pakken en op welke manier en wie hierbij kunnen ondersteunen, bijvoorbeeld familie, burens of andere naasten en/of ook professionele hulpverleners. Dit komt in een gezamenlijk actieplan.

4) Evaluatie

Er wordt in overleg met de kwetsbare burger een vaste frequentie afgesproken om dit actieplan te evalueren. Tijdens het onderzoek vragen we dit minimaal eens per half jaar te doen.

Vervolg op de Netwerkintake

Over het algemeen ondersteunt een case manager of regiebehandelaar (of vergelijkbare professional) uit een zorg- of begeleidingsteam de persoon met complexe psychosociale problemen in het uitvoeren van het actieplan. Daarnaast wordt bij voorkeur een vorm van steunnetwerk rondom deze persoon gevormd. Dit netwerk kan klein zijn (bijvoorbeeld de persoon zelf, een naaste en de persoon die de Netwerkintake uitvoerde), of hier kunnen meer personen en partijen bij betrokken zijn. Dit steunnetwerk kan een algemene werkwijze toepassen, bijvoorbeeld door af te spreken om eens per half jaar het actieplan uit de Netwerkintake te evalueren en tussen de evaluaties in contact te hebben over de uitvoering van de acties via een beveiligde digitale omgeving (zoals bijvoorbeeld de OZO omgeving of de Karify omgeving). Indien haalbaar kan het steunnetwerk ook een specifieke methode toepassen, zoals de bewezen effectieve [Resourcegroep \(RG\) methode](#).

De RG is een groep mensen, door de cliënt/burger uitgekozen, die voor de cliënt/burger belangrijk is en die hem helpt persoonlijke doelen te bereiken. Het belangrijkste kenmerk van de RG methodiek is dat eigenaarschap en regie bij de cliënt/burger liggen. De RG komt op vooraf afgesproken momenten bij elkaar (niet alleen in het geval van een crisis) en werkt actief met elkaar samen.

Doel van het project

De Netwerkintake is een veelbelovende methode waarvan de verwachting is dat deze ook goed aansluit bij de context van 'onbegrepen gedrag'. In dit project willen we inzicht krijgen in hoeverre de Netwerkintake haalbaar en effectief is in de ondersteuning van mensen met complexe psychosociale problemen, waarbij soms sprake is (geweest) van 'onbegrepen gedrag', zowel in de ggz als in het sociaal domein. We willen de volgende vragen beantwoorden:

- o Werkt de Netwerkintake ook in de context van onbegrepen gedrag?
- o Is het toepassen van de Netwerkintake haalbaar en aanvaardbaar bij mensen met complexe psychosociale problemen, waarbij soms sprake is (geweest) van 'onbegrepen gedrag'?
- o Hoe kan de methode Netwerkintake worden gebruikt om meer persoonsgerichte zorg en ondersteuning te bieden aan mensen met complexe psychosociale problemen, waarbij soms sprake is (geweest) van 'onbegrepen gedrag'?
- o Hoe kan de Netwerkintake door domeinoverstijgende samenwerkingsverbanden rondom onbegrepen gedrag worden gebruikt om meer grip te krijgen op de problematiek?
- o Hoe kan de Netwerkintake landelijk worden opgeschaald en ingebed binnen de reguliere praktijk van ondersteuning en zorg in de ggz en het sociaal domein voor mensen met complexe psychosociale problemen, waarbij soms sprake is (geweest) van 'onbegrepen gedrag'?

De uit het project verkregen inzichten zullen gebundeld worden in een toolkit, een aanvullende online training en een intervisietool voor het gebruik van de Netwerkintake in de context van onbegrepen gedrag.

Wat houdt deelname in?

(voor een schatting van de benodigde inzet van uren zie ook de bijlage)

Vorbereiding

- o **Aanwijzen lokale kartrekker (aanspreekpunt).** De coördinator/projectleider van de kenniswerkplaats zorgt dat ieder deelnemend zorg- of begeleidingsteam een kartrekker krijgt. Deze lokale kartrekker fungeert als aanspreekpunt voor het project. Ook coördineert hij/zij de uitvoering van het project in zijn/haar team.
- o **Deelname aan online Kick-off meeting.** De kartrekker en één teamlid dat met de Netwerkintake (NWI) werkt nemen deel aan een algemene online startbijeenkomst. (2 uur).
- o Deelname **online training Netwerkintake.** Degenen uit het zorg- of begeleidingsteam die de Netwerkintake gaan uitvoeren, volgen de online training NWI. Het gaat om een training bestaande uit vier modules die in totaal drie tot vier uur kost. De training wordt afgerond met een eindtoets waarmee (voor sommige professionals) accreditatiepunten behaald kunnen worden. De kosten van de toets (€ 50) worden vergoed vanuit het project. (3-4 uur)
- o Deelname aan een **fysieke supervisie bijeenkomst** in Utrecht waarin deelnemers die werken met de NWI casuïstiek inbrengen en oefenen met rollenspellen. (bijeenkomst 2-3 uur + reistijd)
- o Deelname aan een **korte online introductietraining** over steunnetwerken rond een kwetsbare burger (digitale netwerken en/of Recourcegroepen). (2 uur)

- o Desgewenst (*facultatief*) kan een fysieke *vervolgtraining in Recourcegroepen* gevolgd worden. De onderzoekers van het project kunnen in dit geval helpen bij het vinden van een passende training. (facultatief)

Uitvoering

- o Deelnemende teams gaan voor een periode van **12 maanden aan de slag met de NWI** bij mensen met psychosociale problemen bij wie sprake is (geweest) van ‘onbegrepen gedrag’, die nieuw in zorg / begeleiding komen bij het team. Ieder team doet minimaal twee NWI’s per maand. Als er binnen een team geen twee nieuwe personen per maand instromen kan de NWI ook worden ingezet als Netwerkgesprek, bijvoorbeeld bij een second opinion, een nieuwe indicatiestelling of een andere behandel- of begeleidingsvorm. (is directe tijd, vaak geen extra tijd)
- o Deelnemende teams organiseren (minimaal eens per kwartaal) *interne intervisiebijeenkomsten* voor medewerkers die werken met de NWI. De onderzoekers van het project begeleiden de eerste intervisiebijeenkomst en zorgen voor een intervisietool/handleiding. (1 uur per keer)
- o Er vindt uitwisseling plaats met [Doorbraakteams Netwerkpsychiatrie](#). Deze DB-teams hebben ervaring in het werken met onder meer de NWI en Recourcegroepen. Het gaat om **twee werkbezoeken** (één bezoek in de fase van voorbereiding, één in de uitvoering, elk van 2 uur).
- o Kartrekkers van de teams wisselen ervaringen uit met elkaar, de DB-teams, de onderzoekers, en eventuele gasten in *zes (online) bijeenkomsten met kartrekkers* (1,5 uur per keer).

Evaluatie

- o Gedurende de twaalf maanden dat de NWI wordt toegepast, vullen teamleden die met de NWI werken elke maand een *korte online survey* in over de NWI’s die zij die maanden hebben uitgevoerd (15 min per survey).
- o Na de 12 maanden van toepassing van de NWI houden de onderzoekers *verdiepende interviews* met per team de lokale kartrekker en één ander teamlid. Hierin wordt onder meer gevraagd naar de ervaringen met de NWI, de toepasbaarheid en bevorderende en belemmerende factoren. (2 uur)
- o De onderzoekers voeren *focusgroepen* uit met mensen met complexe psychosociale problemen die een NWI hebben doorlopen en hun familieleden. (2 uur plus reistijd)

Meer weten?

Neem contact op met de onderzoekers via onderstaande gegevens of met de coördinator van de kenniswerkplaats onbegrepen gedrag in jullie regio.

Contactgegevens onderzoekers

Dr. Daniëlle van Duin
Sr. Stafmedewerker Kenniscentrum Phrenos
T 030 – 2931626 | E dduin@kcphrenos.nl

Dr. Anne Willems
Actieonderzoeker Kenniscentrum Phrenos
T 030 – 2931626 | E awillems@kcphrenos.nl